

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Iurie Potîngă

Dosarul nr. 2a-2125/2022
(2-21168121-02-2a-16052022)

DECIZIE

01 noiembrie 2022
Chișinău

mun.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele completului
Judecători

Anatol Pahopol
Viorica Mihaila și Ruxanda Pulbere

Grefier

Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de către avocatul Popa Ion, în interesele Traci Liudmillei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Traci Liudmila împotriva lui Traci Roman cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din data de 01 aprilie 2022, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Traci Liudmila împotriva lui Traci Roman cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t :

Pretențiile reclamantului:

1. La 12 noiembrie 2021, Traci Liudmila s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Traci Roman, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copiilor sect. Ciocana mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor cu reclamanta/mama, încasarea pensiei pentru întreținerea minorului și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii a indicat că, la ***** a încheiat căsătoria cu Traci Roman înregistrată la OSC sect. Ciocana, cu nr.110, iar, din căsătorie a rezultat copilul – *****
3. A mai invocat că, la momentul de față nu mai locuiește cu Traci Roman și că pe parcursul anului 2017 relațiile dintre ei sau răcit, a mai menționat că au apărut neînțelegeri și certuri și astfel căsătoria a suferit eșec.

4. A subliniat că, Traci Roman nu participă la întreținerea copilului, în prezent copilul minor domiciliază cu mama care dispune de condiții de trai pentru asigurarea unui trai decent, precum și a unei dezvoltări fizice și spirituale a minorilor.
5. A considerat că, în interesul minorului, acesta în continuare trebuie să se afle alături de mama reieșind și din faptul că întrunește toate condițiile necesare pentru creșterea și educarea copilului comun cu pârâtul, îi poate asigura un confort fizic și psihic care să-i garanteze o dezvoltare armonioasă, fapt pentru care consideră că minorii urmează a fi încredințați acesteia.
6. Astfel, a solicitat Traci Liudmila, desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor ***** cu reclamanta/mama și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime de 2500 lei lunar, începând cu data adresării cererii în judecată până la atingerea majoratului minorului.

Poziția instanței de fond:

7. Prin hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul Centru) din data de 01 aprilie 2022 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Traci Liudmila împotriva lui Traci Roman cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a desfășurat căsătoria între Traci Roman și Traci (Muntean) Liudmila, înregistrată la 2***** la OSC sect. Ciocana, mun Chișinău, înscrierea nr.110, pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei și eliberarea certificatului de divorț în Oficiul de Stare Civilă s-a încasat de la Traci Roman în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1000% din unitatea convențională stabilită, ceea ce constituie suma de 200,00 lei, Traci Liudmila s-a absolvit de plata taxei de stat la eliberarea certificatului de divorț, s-a determinat domiciliul copilului minor *****cu reclamanta (mama) Traci Liudmila, s-a încasat de la Traci Roman în beneficiul Traci Liudmila pensie pentru întreținerea minorului ***** într-o sumă bănească fixă plătită lunar, în mărime de 1 500,00 lei începând cu data adresării cererii de chemare în judecată – 12 noiembrie 2021, până la atingerea majoratului copilului minor, s-a încasat de la Traci Roman în beneficiul Traci Liudmila cheltuieli de judecată proporțional părții admise din acțiune alcătuite din taxa de stat achitată de reclamantă la depunerea acțiunii în judecată în mărime de 140,00 lei, s-a încasat de la Traci Roman în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 150,00 lei pentru pretenția privind încasarea pensiei de întreținere a minorului de la care a fost scutită reclamanta la înaintarea acțiunii. În rest, acțiunea se respinge, ca fiind neîntemeiată.
8. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că, pensia de întreținere urmează a fi stabilită și încasată în sumă fixă, întrucât, proba prezentată de către reprezentantul reclamantului (certificatul de salariu) precum că Traci Roman este administratorul S.R.L. "CORPUS GRUP" este insuficientă și nu atestă faptul că acesta are avea un salariu decent, ce ar determina stabilirea pensiei de întreținere în mărime de ¼ din salariu.
9. Totodată, instanța de judecată a luat în considerație, că la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, se cont și de starea materială și familială a părților și de alte circumstanțe importante, la caz informația eliberată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimului de existență pentru un copil, or alte probe nu au fost prezentate.

Solicitarea apelantului:

10. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, avocatul Popa Ion, în interesele Traci Liudmillei a declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond în partea respingerii cuantumului solicitat a pensiei pentru întreținerea copilului minor, cu admiterea integrală a pretenției.

Argumentele părților:

11. În motivarea apelului, avocatul Popa Ion, în interesele Traci Liudmillei a indicat că, este de acord parțial cu hotărârea instanței de fond, iar, în partea ce ține de încasarea pensiei pentru întreținerea minorului, o consideră neîntemeiată.
12. A menționat că, Traci Liudmila insistă ca să fie încasată pensia pentru întreținerea copilului minor ***** în sumă bănească fixă de 2 500 lei, de la Traci Roman, din motiv că, pentru alte activități educaționale, în legătură cu criza economică la nivel global cât și național, având în vedere că au loc scumpiri la produsele alimentare cât și a vestimentației, gazului și energiei electrice, or, încasarea a 1 500 lei lunar, pentru întreținerea copilului minor, nu este suficientă.
13. În ședința instanței de apel, apelanta Traci Liudmila și reprezentantul acesteia, avocatul Popa Ion au susținut cererea de apel din motivele de fapt și de drept invocate, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond în partea respingerii cuantumului solicitat a pensiei pentru întreținerea copilului minor, cu admiterea integrală a pretenției.
14. În ședința instanței de apel, intimatul Traci Roman și reprezentantul acesteia, avocatul stagiari Secrieru Anton au solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din data de 01 aprilie 2022.
15. În ședința instanței de apel, intervenientul accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Ciocana, fiind citat în mod legal despre locul, data și ora acesteia, nu s-au prezentat, solicitând examinarea apelului în lipsa sa. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin.(2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestora

Aprecierea instanței de apel:

16. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.
17. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiectiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces”*.

18. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă ”*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe*”.
19. Verificând legalitatea hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel constată că prima instanța întemeiată a încasat de la Traci Roman în beneficiul Traci Liudmillei pensia pentru întreținerea copilului minor ***** în mărime de 1 500,00 lei începând cu data adresării cererii de chemare în judecată – 12 noiembrie 2021, până la atingerea majoratului copilului minor și a respins în rest pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere, din următoarele motive.
20. Colegiul civil, ținând cont că obiect al prezentului apel, așa cum rezultă din instrumentul de atac, reprezintă dezacordul apelantei cu hotărârea doar în partea ce ține de cuantumul pensiei de întreținere, va verifica legalitatea și temeinicia hotărârii atacate doar în limitele respective.
21. Astfel, potrivit art. 117 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă “*probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților*”.
22. În conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă “*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele, pe care le invocă drept temelie al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel*”.
23. În temeiul art. 121 Cod de procedură civilă “*instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului*”.
24. Art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că “*circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante*”.
25. Conform art. 130 alin. (1)-(4) Cod de procedură civilă “*instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele*”.
26. Conform art. 58 alin. (1) Codul familiei “*părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat*”.
27. Tot aceste dispoziții se conțin și în art. 18 alin. (2) din Legea privind drepturile copilului nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994, care prevede că “*ambii părinți, în egală măsură,*

sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia”.

28. În condițiile art. 74 din Codul familiei ”*părinții sînt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale”.*
29. Conform art. 75 alin. (1) și (2) Codul familiei ”*pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii și 1/2 – pentru 3 și mai mulți copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micșorat sau majorat de instanța judecătorească, ținîndu-se cont de starea materială și familială a părinților, de alte circumstanțe importante”.*
30. În conformitate cu prevederile art. 76 din Codul familiei ”*în cazurile cînd părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art. 75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținîndu-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului”.*
31. La caz, este de menționat că normele de drept național și internațional stabilesc că, răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Deoarece, oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.
32. Reieșind din prevederile legale enunțate, se reține că, Codul familiei permite stabilirea pensiei de întreținere în sumă bănească fixă atunci cînd părintele care datorează întreținere are venituri neregulate sau cînd încasarea pensiei de întreținere sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri lezează substanțial interesele uneia dintre părți.
33. Totodată, la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, urmează să se țină cont de starea materială și familială a părților și de alte circumstanțe importante, precum și de faptul că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.
34. Probatoriul administrat în speță atestă că, Traci Roman și Traci (Muntean) Liudmila sunt părinții copilului minor *****

35. Totodată, din suportul probatoriu urmează că Traci Roman este încadrat în câmpul muncii, cu un salariu lunar de 1750,00 lei.
36. Prin prisma normelor pre-citate, Colegiul judiciar consideră că, prima instanță corect a conchis necesitatea încasării pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă reieșind din informația Biroului Național de Statistică și faptul că ambii părinți sunt obligați să contribuie la suportarea cheltuielilor pentru întreținerea copiilor minori, or, părinții urmează a fi obligați la asigurarea unui nivel de trai suficient copiilor săi minori, pornind de la interesul primordial al copiilor, iar încasarea pensiei sub forma unei cote din salariu ar presupune o sumă sub limita celei menite să acopere necesitățile minime specifice vârstei copilului.
37. În continuare, cu privire la dezacordul apelantei cu quantumul pensiei pentru întreținerea copilului minor, Colegiul notează următoarele.
38. Într-adevăr, întreținerea minorului de către părinții săi are un obiect complex, presupunând acoperirea tuturor cheltuielilor pe care le implică realizarea dreptului copilului de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală sau socială. Corelativ acestui drept al copilului, părinților, le revine responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților, cele mai bune condiții de viață necesare creșterii și dezvoltării copiilor. În consecință, obligația de întreținere a copilului minor de către părinți are ca finalitate asigurarea mijloacelor materiale necesare acoperirii cheltuielilor legate de hrană, îmbrăcăminte, locuință, îngrijirea sănătății, satisfacerea nevoilor social culturale ale copilului, precum și a oricăror alte cheltuieli pe care le reclamă creșterea, educația, învățătura și pregătirea profesională a acestuia.
39. La stabilirea quantumului pensiei de întreținere, în orice caz, instanța ține cont în primul rând de dreptul copilului de a beneficia de o întreținere corespunzătoare, precum și de interesele acestuia.
40. Totodată, Colegiul civil indică că, în general, întinderea întreținerii copilului minor se stabilește în funcție de starea de nevoie a acestuia, în raport cu posibilitățile de plată ale părintelui care datorează întreținerea, analizate în funcție de câștigul acestuia din muncă și alte venituri.
41. De altfel, Colegiul pune în evidență și faptul că suma pensiei de întreținere a copilului minor trebuie să fie reală și necesară, totodată însă să nu fie în detrimentul celuilalt părinte, iar în cazul dat pensia de întreținere pentru copilul minor în sumă 1 500,00 lei lunar, corespunde în mod real nevoilor minorului și necesităților de întreținere la această vârstă, or, după cum urmează din informația eliberată de Biroul Național de Statistică, minimul de existență pe orașe mari a copiilor cuprinși cu vârsta între 1-6 ani, în anul 2021, a constituit în medie suma de 1.949, 90 lei.
42. Respectiv, în accepțiunea instanței de apel realizarea unui drept nu se face gratuit, fără a fi supus unor rigori procedurale în ceea ce privește respectarea sarcinii probațiunii, or apelanta prin prisma raționamentului instituit la art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, urma să demonstreze că suportă cheltuieli de întreținere a copiilor minori în mărime de 5000,00 lei lunar, iar la caz apelanta Titova Lidia nu a realizat pe deplin această sarcină legală.
43. Colegiul apreciază critic poziția acesteia cu privire la aprecierea declarației că pentru întreținerea copiilor minor este necesară suma de 2 500,00 lei ca degrevată de probațiune, or, în primul rând, proba respectivă, fiind una personală, implică factorul

subiectiv al acesteia, fiind una insuficientă pentru soluționarea cauzei, în al doilea rând, acesta nu este un fapt de notorietate publică și, în al treilea rând, intimatul a obiectat participarea sa la întreținerea copiilor minori în așa măsură.

44. Cu privire la acest aspect, Colegiul civil indică că, practica judiciară, luând în considerație că, în temeiul art. 122 alin.(1) Cod de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante, a consacrat regula, potrivit căreia, la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, în lipsa altor probe, se ia în considerare, ca circumstanță stabilită, informația prezentată de Biroul Național de Statistică despre valoarea minimumului de existență pentru un copil.
45. Astfel, Colegiul civil concluzionează că, în măsura în care, contrar prevederilor art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanței nu a fost prezentată nici o probă ce ar permite evaluarea criteriilor care trebuie să fie luate în considerație la examinarea cererii privind încasarea pensiei de întreținere, în special celor ce țin de starea materială și familială a părților, simpla invocare de către reclamantă/apelantă a crizei economice pe plan global și național, din care urmează că pensia de întreținere urmează a fi încasată în sumă de 2 500,00 lei pentru copil, nu poate servi drept temei de a admite integral pretenția respectivă, or, după cum a fost menționat supra, la încasarea pensiei de întreținere în sumă bănească fixă, ca circumstanță stabilită, se ia informația prezentată de Biroul Național de Statistică despre valoarea minimumului de existență pentru un copil.
46. În acest sens, Colegiul civil menționează că, instanța trebuie să investigheze în mod obiectiv situația materială, familială, alte circumstanțe importante și, în acest scop, trebuie să dispună de acte pentru identificarea tuturor bunurilor imobile și mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum și a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei, numărului copiilor și persoanelor aflate la întreținere, etc., circumstanțe ce nu se atestă la caz.
47. În același timp, Colegiul indică că, punerea în sarcina apelantei/reclamantei a probațiunii circumstanțelor invocate în acțiune nu este o limitare a drepturilor acesteia, mai mult că ultima nu a solicitat concursul instanței în ceea ce privește prezentarea și reclamarea probelor.
48. În această ordine de idei, Colegiul civil menționează că, instanța de fond întemeiat a stabilit quantumul pensiei de întreținere a copiilor minori, ce urmează a fi încasat în beneficiul apelantei, or în situația în care circumstanțele vor suferi modificare, ultima nu este privată de dreptul de a depune o cerere în sensul art. 110 Codul familiei.
49. Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către apelantă nu sunt de natură să răstoarne soluția criticată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea primei instanțe.
50. În conformitate cu art. 385 lit. a), art. 389-390, art. 394 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de către avocatul Popa Ion, în interesele Traci Liudmilei.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din data de 01 aprilie 2022, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Traci Liudmila împotriva lui Traci Roman cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului
Pahopol

Anatol

Judecători
Mihaila

Viorica

Pulbere

Ruxanda